

1912 – JOSEF EMMANUEL KUREK (15.3.1856-12.8.1925)

1912

4.1.1912

Je silná obleva, na polích už je sotva vidět sníh. Zvláštní zima. Teplota je mírná. Včera vydatně pršelo. Obecní hospodu koupil sedlák **Guschl** z Ličova.

6.1.1912

Kolega **Wilberg** nedostal místo řídícího učitele v Bukovsku a zůstává dále zde. Má jednoduše u duchovenstva černý puntík, a dokud bude opat **Pammer** sedět v okresní školní radě, velmi pravděpodobně nedostane v kaplickém okrese žádné definitivní místo. Ode dneška je opět mráz a trochu padá sníh.

19.1.1912

Je odporná zima, Zemřel Rudolf **Sklenička**. Byl u posádky v Dalmácii a dostal zánět pohrudnice a plic, který byl nedostatečně léčen.

Když se ukázalo, že je zle, poslali ho domů. Musel to být velmi řádný člověk, neboť jako pekařský tovaryš si našetřil 800 korun. Pohřeb byl velmi pěkný.

Mlynářský učeň ve Stifterově mlýně, Johann **Hosenseidl**, byl v důsledku opakované lehkovážnosti zachycen hnacím řemenem a několikrát prosmýknut kolem kola. Naštěstí se mu toho moc nestalo, už je zase zdravý.

1912 – JOSEF EMMANUEL KUREK (15.3.1856-12.8.1925)

1912

4.1.1912

Es herrscht starkes Tauwetter, auf den Feldern ist kaum noch Schnee zu sehen. Ein merkwürdiger Winter. Die Temperatur ist lauwarm, gestern hat es ausgiebig geregnet. Das Gemeindegasthaus ist vom Bauern **Guschl** aus Litschau gekauft worden.

6.1.1912

Kollege **Wilberg** hat die Oberlehrerstelle in Buggaus nicht bekommen und bleibt weiter hier. Er ist halt bei der Geistlichkeit zu schwarz angeschrieben und solange Abt **Pammer** im Bezirksschulrat sitzt, dürfte er im Kaplitzer Bezirk keine definitive Stelle erhalten. Seit heute ist wieder Frost und leichter Schneefall.

19.1.1912

Es herrscht eine schauerhafte Kälte. Rudolf **Sklenička** ist gestorben. War in Dalmatien in Garnison und bekam eine Rippenfell- und Lungeninfektion, die schlecht behandelt wurde. Als die Sache schief ging, schickte man ihn nach Hause. Er muss ein sehr ordentlicher Mensch gewesen sein, denn als Bäckergehilfe ersparte er sich 800 Kronen. Das Begräbnis war sehr hübsch.

Der Müllerlehrling in der Stiftermühle, Johann **Hosenseidl**, ist in Folge wiederholten Leichtsinns von dem Transmissionsriemen erwischt und mehrmals ums Rad gedreht worden. Zum Glück ist ihm nicht viel geschehen, er ist bereits wieder gesund.

V loňském roce měl rozmačkané některé prsty, tentokrát to mohlo skončit smrtí. **Holzhackerů** zažili kvůli všetečnému klukovi hořké chvíle.

Vdovec po „**Geldresel**“, 71 let, se v těchto dnech oženil s 31letou dcerou sedláře **Křepelky**.

Turneři pořádají ples s vojenskou hudbou. No to je rozmach! **Freudenthaler** koupil dům od Josefa **Eillera**.

Ten ještě umře v chudobinci, když bude takhle pokračovat.

Obloukové lampy na náměstí mají zmizet. Škoda je to, byly přeci velmi hezké, i když nefungovaly.

Bylo otevřeno kluziště, ale aby to čert vydržel při tomto studeném větru. Ledová plocha nemá chybu, ale déle než čtvrt hodiny se to tam nedá vydržet. Mezitím klesla teplota na -12 °R (-15 °C).

2.2.1912

Na ledové ploše na hřišti se pilně bruslí a hraje „strkaná“ (hra podobná curlingu, v originále Eisstoßen, pozn. překl.). V pondělí dal ředitel **Weidner** do placu čtvrt hektolitr piva, protože měl svátek. Byl to veselý večer. Ve středu byl ples střelců. Měl velmi dobrou návštěvnost. Ale hospodskému **Fuchsovi** to značně zkazilo náladu, protože nad ránem se objevil justiční zřízenec a soudní exekutor a ubohému **Fuchsovi** sebrali celý výdělek (2000 korun). Účastníci plesu se postavili na stranu hostinského a útočili na obě osoby od soudu násilnickým způsobem.

Jaksch ze Zaječí vily vrazil jednomu šunkovou kost do obličeje nebo ho s ní praštil tak, že mu způsobil krvácení.

Byly zaznamenány také různé nadávky a ruční potyčky od ostatních. Zkrátka, noční exekuce ještě bude mít nepříjemnou dohru.

Voriges Jahr hatte er einige Finger zerquetscht, diesmal hätte es mit dem Tod enden können. Die **Holzhackerischen** haben wegen dem fürwitzigen Jungen bittere Stunden erlebt. Der Witwer von der „**Geldresel**“, 71 Jahre alt, heiratete dieser Tage eine 31jährige Tochter des Sattlers **Křepelka**.

Die Turner geben einen Ball mit Militärmusik. Ist das nicht ein Aufschwung! Der **Freudenthaler** hat das Haus vom Josef **Eiller** gekauft. Der wird noch im Armenhaus sterben, wenn er so weitermacht. Die Bogenlampen am Markt sollen wegkommen. Schade darum, sie waren doch sehr hübsch, wenn sie auch nicht funktioniert haben.

Der Eislaufplatz ist eröffnet worden, doch der Teufel halt's aus bei dem kalten Wind. Die Eisfläche ist tadellos, aber länger als eine Viertelstunde kann man es dort nicht aushalten. Es sind inzwischen -12°R (-15°C).

2.2.1912

Am Sportplatz wird fleißig „Eisgestoßen“ und Schlittschuh gelaufen. Am Montag gab Direktor **Weidner** aus Anlass seines Namenstages ein Viertel Hekto Bier aus. War ein lustiger Abend. Mittwoch war Schützenball. War sehr gut besucht. Aber dem Wirt **Fuchs** hat es die Laune gründlich verdorben, denn gegen Morgen erschien ein Gerichtsdienster und ein Gerichtspfänder und nahmen dem armen **Fuchs** seine ganze Einnahme ab (2000 Kr.) Das Ballpublikum stellte sich auf die Seite des Wirtes und attackierte die beiden Gerichtspersonen in tätlicher Weise.

Der **Jaksch** aus der Hasenvilla hat den einen mit einem Schinkenknochen ins Gesicht gestoßen oder geschlagen, dass er zu bluten anfang. Auch diverse Schimpfworte und Handgriffe von anderen sind zu verzeichnen. Kurz, die nächtliche Pfändung wird noch ein unangenehmes Nachspiel haben.

Zemřeli starý hrobník **Großschopf** a stará paní **Weilguny**, pekařka, matka paní **Stifter**.

2.2.1912

Dne 2.2. vypukl v nitřně Williama **Pryma** pravděpodobně kvůli poškozeným kamnům požár, který se rychle rozšířil a zničil zboží v hodnotě 10.000 korun.

Kdyby oheň neobjevil včas disponent továrny, pan **Resch** a kdyby také benešovští hasiči nepřijeli okamžitě na místo, dělala by škoda na zboží skoro 100.000 korun.

Hydranty vodovodu z horských pramenů se v tomto případě výborně osvědčily, protože jinak by se musela voda brát z 200 m vzdáleného rybníka Stierteich („Býčí rybník“). Takhle mohlo být s hašením ohně 2 hadicemi započato již 3 minuty po jeho ohlášení.

Bohužel utrpěl člen zdejšího hasičského sboru pan Hans **Nassberger** otravu kouřem, a se zápalem plic leží v posteli.

9.2.1912

Objevilo se svatební oznámení od **Fusse** a Anni **Weilguny** (rodiče vídeňského herce Harryho **Fusse**, pozn. B.R.). Dne 11.2. se koná kostýmovaný věneček turnerů.

12.3.1912

Hasičská siréna má být jasně slyšet na 10 km a má stát 700 korun.

Minulou neděli byla z tohoto důvodu zahájena všeobecná sbírka. Žebřání nebere žádný konec.

Německý školský spolek požaduje peněžité dar k 40. výročí svého trvání, pak přijde

Gestorben sind der alte Totengräber **Großschopf** und die alte Frau **Weilguny**, Bäckermeisterin, Mutter der Frau **Stifter**.

2.2.1912

Am 2.2. brach in der Zwirnknopffabrik des William **Prym** wahrscheinlich wegen eines schadhafte Ofens ein Brand aus, der rasch um sich griff und Waren im Werte von 10.000 Kronen vernichtete. Wäre das Feuer nicht rechtzeitig vom Disponenten der Fabrik, Herrn **Resch**, entdeckt worden, und die Beneschauer Feuerwehr nicht sofort am Brandplatz erscheinen, wären Waren im Wert von etwa 100 000 Kr vernichtet worden.

Hierbei haben sich die Hydranten der Hochquellenwasserleitung vorzüglich bewährt, da sonst das Wasser dem 200 m entfernten Stierteich hätte entnommen werden müssen. So konnte 3 Minuten nach der Brandmeldung schon mit 2 Schläuchen der Brand bekämpft werden.

Leider bekam das Mitglied der hiesigen Feuerwehr, Herr Hans **Nassberger**, eine Rauchvergiftung und wurde mit einer Lungenentzündung aufs Krankenlager geworfen.

9.2.1912

Eine Heiratsanzeige ist eingelaufen von **Fuss** mit der Anni **Weilguny** (Eltern vom Wiener Schauspieler Harry **Fuss**, Anm.B.R.). Am 11.2. ist das Kostümkränzchen des Turnvereins.

12.3.1912

Die Feuerwehrsirene wird auf 10 km deutlich hörbar sein und soll 700 Kr. kosten. Verflorbenen Sonntag war aus diesem Grund eine allgemeine Sammlung eingeleitet worden. Die Fechtereien nehmen kein Ende.

Der deutsche Schulverein will eine Spende anlässlich des 40jährigen Bestehens,

národovecká velikonoční podpora, hned na to přednáška laterny magiky řídicího učitele **Jaksche** v Klení (Gollnetschlag), která sleduje tentýž účel, tak se vyhazují peníze z okna a jenom učitelé mají být těmi blbci, co to zařídí, zatímco pro záležitost našich příjmů jsou nastaveny pouze nahluchlé uši. To musí i nejmírnějšího z nás popadnout čiré běsnění.

Schimakova bouda bude pravděpodobně na Velikonoce hotová, ačkoli o tom mám zase své pochybnosti.

Kirchhäusel maluje v jiných domech pokoje a štíty a vždy až večer pak v boudě. Jarní počasí opět zmizelo, fouká studený vítr a déšť se střídá s mlhou.

Dr. **Kraupa**, někdejší městský lékař v Benešově, zemřel v Praze. V neděli 10. byla v Terčí Vsi (dnes Pohorská Ves, pozn.překl.) ukončena mise. Byl tam budějovický biskup a mnoho benešovských zvědavců. Biřmování se v Benešově zase nekoná. Velmi je to mrzí, ... !

Nazimu **Pilsovi** bylo dovoleno navštěvovat kurz technického kreslení v Plzni. Zemská školní rada nařídila, že si musí náhradníky zaplatit sám, protože současná finanční situace nepřipouští, platit mimořádné výdaje.

To jsou poměry v Království českém. Nikdo si netroufne otevřeně říci: Ty, učiteli, pořádně táhni učitelskou káru, ale dát ti za to nemůžeme nic! Je to skandál!

Při poslední členské schůzi pěveckého spolku Lyra byli zvoleni pan ředitel **Weidner** předsedou a pan **Ludačka** zástupcem. Koncert spolku se bude konat brzy.

Všeobecná občůzka železniční trati Benešov-Certlov se bude konat v květnu. **Leppin** se dílu neúnavně věnuje a železnice by mohla skutečně být, kdyby se v Čechách nastolil pořádek.

danach kommt die völkische Osterpende, gleich darauf ein Skioptikon-Vortrag des Oberlehrers **Jaksch** in Gollnetschlag, auch denselben Zweck verfolgend, so fliegen die Kronen zum Fenster hinaus und nur die Lehrer sollen dazu die Narren abgeben, wogegen für unsere Gehaltsfrage überall nur taube Ohren vorhanden sind. Da muss der Sanftmütigste in hellen Zorn geraten.

Die **Schimak**-Bude wird wahrscheinlich zu Ostern fertig werden, obwohl mir schon wieder Zweifel aufsteigen. **Kirchhäusel** malt in anderen Häusern Zimmer und Schilder und nur abends in der Bude. Das Frühlingswetter ist wieder verschwunden, es weht ein kalter Wind und Regen und Nebel wechseln sich ab.

Dr. **Kraupa**, ehemals Stadtarzt in Beneschau, ist in Prag verstorben. Sonntag den 10. war in Theresiendorf Schluss einer Mission. Der Budweiser Bischof war dort, und viele Beneschauer Neugierige. Von einer Firmung in Beneschau ist wieder Abstand genommen worden. Sind darüber ganz untröstlich, ... !

Nazi **Pils** bekam die Erlaubnis zum Besuch eines Kurses für gewerbliches Zeichnen in Pilsen. Der Landesschulrat verfügte, dass er die Substituten selbst zahlen müsse, da die derzeitige Finanzlage es nicht zulässt, absonderliche Auslagen bestreiten zu können. Das sind Zustände im Königreich Böhmen. Man scheut sich offen zu sagen: Du, Lehrer, zieh fest an dem Schulmeisterkarren, aber geben können wir Dir nichts dafür! Ein Skandal!

Bei der letzten Generalversammlung des Gesangsvereins Lyra wurde Herr Dir. **Weidner** zum Obmann und Herr **Ludačka** zum Stellvertreter gewählt. Ein Konzert des Vereins steht bevor. Die generelle Begehung der Bahnstrecke Beneschau-Zartlesdorf findet im Mai statt. **Leppin** ist eifrig am Werk und die Bahn könnte Wirklichkeit werden, wenn in Böhmen Ordnung eintreten würde.

Takhle ale ohrožuje jakýkoli pokrok státní bankrot, který visí ve vzduchu.

2.4.1912

Po krásném počasí přišly mlhy a deště a dnes nečekaně poletoval sníh.

Venku je zimní krajina a při řezavě studeném větru vás zebou uši, představa o pěkném počasí o Velikonocích se rozplývá.

V neděli způsobila v St. Gabriele nad zahradou ředitele pily odhozená cigareta lesní požár, který zničil mladý porost, škoda přibližně 800 korun.

Kdyby nebyla přišla okamžitě pomoc, byl by celý les na Zaječím vrchu v jednom ohni, dům ředitele pily by lehl popelem.

A protože později se zvedl i silný východní vítr, byl by v nebezpečí také Benešov.

1.5.1912

Starému **Bruckmüllerovi** se den ode dne daří hůř. Na uzdravení už není skoro žádná naděje. Jeho dcera, paní **Kohler**, je tady a pečuje o něj. Také holky **Pascherky** vypomáhají v noci, což je vskutku chvályhodné.

Byli tady dva inspektoři z českého zemského výboru a zkoumali výhodnost železniční tratě Benešov-Certlov; dopadlo to překvapivě dobře, protože bylo ohlášeno kolem 7000 vagonových nákladů.

Pouze z technických důvodů sklidila červená trasa některé námitky, žlutá a modrá trať mají naproti tomu příliš nízkou rentabilitu.

Náš hasičský sbor koupil mechanický výsuvný žebřík, který sahá do výše 17 m a může být použit také jako nouzový most přes řeku Černou.

So aber bedroht der drohende Staatsbankrott jeglichen Fortschritt.

2.4.1912

Nach dem schönen Wetter kam Nebel und Regen und heute unerwartet Schneetreiben. Draußen ist eine Winterlandschaft und ein schneidend kalter Wind peitscht einem um die Ohren und verspricht gar kein schönes Wetter für Ostern.

Am Sonntag entstand in St. Gabriela oberhalb des Gartens des Sägeleiters durch eine weggeworfene Zigarette ein Waldbrand, der den jungen Bestand vernichtete, ein Schaden von etwa 800 Kr. Wenn nicht sofort Hilfe dagewesen wäre, wäre der ganze Wald am Hasenberg in Flammen gestanden, das Haus des Sägeleiters abgebrannt. Und da später ein heftiger Ostwind aufkam, wäre auch Beneschau in Gefahr gewesen.

1.5.1912

Dem alten **Bruckmüller** geht es täglich schlechter. Auf eine Genesung ist kaum zu hoffen. Seine Tochter, Frau **Kohler**, ist hier zu seiner Pflege. Auch die **Pascherischen** Mädeln helfen in der Nacht aus, was gewiss lobenswert ist.

Zwei Inspektoren vom böhmischen Landesausschuss waren da und machten eine Untersuchung über die Bahnstrecke Beneschau-Zartlesdorf, die überraschend gut ausfiel, da an 7000 Waggonladungen angemeldet wurden.

Nur aus technischen Gründen gab es für die rote Trasse einige Beanstandungen, wogegen die gelbe und blaue Trasse zu wenig Rentabilität haben. Unsere Feuerwehr kaufte eine mechanische Schubleiter, die 17 m in die Höhe geht und auch als Notbrücke über die Schwarzau verwendet werden kann.

Komora ve věži, kde se nacházejí hodiny, se nově restauruje.

Ve vodotrysku na náměstí před našim bytem skáčou nahoře kuličky, je na to hezký pohled.

Počasí je stále ještě velmi nevlídné a studené. Ovocné stromy nemohou rozkvést.

Sklizeň ovoce bude bídná („schofel“). Břízy začínají vyhánět listy, ale dnes ještě sem tam řídce padal sníh.

Karl **Leppin** zprostředkovává pro obec Lužnici stavbu vodovodu od firmy **Rumpl** z Vídně. Z toho kouká dobrý kšeft („Rebach“). No jo, Karl!

Hostinský **Thurn** založil před svým domem růžové loubí. Může být velmi hezké.

Lékárník **Weilguny** pozval na hon hosta z Vídně, prof. mag. dr. **Föderla**, k odstřelu tetřívka.

Osmadvacetkrát šel W. až do Desek, vybudoval dokonce úkryt a pak pan profesor střelil vedle. Taková smůla! Není to k zlosti?

Dne 1. května bylo vidět hodně májových uliček (*budují je v noci na 1. května hoši mezi okny dívčích komor a okny jejich milenců posypané pilinami, pozn. Burkhard Rathmann*) a na stožárech obloukových lamp bohatě zdobené májky.

Namísto uhlíkových elektrod v obloukových lampách jsou tam teď žárovky o svítivosti 100 kandel, systém Osram.

16.5.1912

Po vlně horka dneska konečně prší. Zem byla úplně vysušená. Dnes se koná koncert pěveckého spolku. Návštěva bude slabá, neboť mnoho lidí je zaneprázdněných nebo nemocných, např. dr. **Dick**.

Die Kammer am Turm, wo sich die Uhr befindet, wird neu restauriert. Der Springbrunnen am Platz vor unserer Wohnung erhielt ein Kugelspiel, sieht recht herzig aus.

Das Wetter ist noch immer sehr unfreundlich und kalt. Die Obstbäume können nicht blühen. Die Obsternte wird schofel ausfallen. Die Birken beginnen zu treiben, aber heute fielen noch vereinzelt Schneeflocken.

Durch Vermittlung des Karl **Leppin** lässt die Gemeinde Luschnitz durch die Firma **Rumpl** in Wien eine Wasserleitung machen. Da schaut Rebach heraus. Ja, der Karl!

Gastwirt **Thurn** hat vor seinem Haus eine Rosenlaube angelegt. Kann recht hübsch werden.

Apotheker **Weilguny** hatte einen Jagdgast aus Wien, einen Prof. Mag. Dr. **Föderl**, zum Abschuss eines Birkhahns eingeladen.

28mal ging W. bis nach Brettern, baute sogar einen Unterstand, und dann schoss der Herr Professor daneben. So ein Pech! Ist das nicht zum Ärgern?

Am 1. Mai sah man viele Maistraßen (*werden in der Nacht zum 1. Mai von den Burschen zwischen den Kammerfenstern der Mädchen und denen ihrer Liebhaber mit Sägemehl bestreut, Anm. Burkhard Rathmann*) und an den Bogenlampenmasten reich geschmückte Maibäume. Anstatt der Kohlestifte in den Bogenlampen sind dort jetzt Glühlampen von 1000 Kerzen, System Osram.

16.5.1912

Nach einer Hitzewelle regnet es heute endlich. Die Erde war ganz ausgetrocknet. Heute ist das Konzert vom Gesangsverein. Wird schwach besucht sein, denn viele Leute sind verhindert oder krank, z.B. Dr.

Dne 3.5. zde poručík od dělostřelectva odváděl koně, dne 4.5. pořádali okolní hasiči slavnost sv. Floriána. Téhož dne zemřel starý pan **Bruckmüller** ve stáří 78 let.

Přál si jednoduchý pohřeb, při kterém měl pěvecký spolek zazpívat jednu píseň. Za to daroval spolku 10 korun, první dar, který spolek dostal.

Byl to čestný a rovný člověk. Nový výsuvný žebřík byl vyzkoušen dne 5.5. při hasičském cvičení, je dlouhý 14 m.

Dne 7.5. zde byl dobytčí trh, poprvé na novém sportovním hřišti. Právě jsem na náměstí potkal sl. **Guschlbauer**, zpěvačku z varieté z Německa s její matkou. Byla mojí žákyní.

Před lety jsem ji jednou zahlédl, to byla velmi hezká. Dnes z toho zbyla sotva třetina. Musela si užívat života. Ovocné stromy plně rozkvetly a je nepředstavitelně mnoho chroustů.

3.6.1912

Od poloviny května rostou houby a už jsem jich několik našel. **Wilberg** zase nedostal místo v Loučovicích (Kienberg). Je to doopravdy smolař. 11. se zde bude konat náboženská zkouška, dostaví se sem prelát z Vyššího Brodu (Hohenfurt). Dne 3.7. bude okresní učitelská konference v Kaplici a 15. ukončíme vyučování. V květnu měly být staré kostelní hodiny nahrazeny elektrickými, ale trochu se to zpozdilo. Staré věžní hodiny koupil Siegmund **Gans** za 50 korun.

Sochu sv. Jana v kapli u elektrárny renovoval malíř **Kirchhäusl** a propůjčil jí lidské vzezření. Při příležitosti svátku sv. Jana byla socha vyzdobena spoustou květin a osvětlena množstvím elektrických

Dick.

Am 3.5. war hier Pferdeassentierung durch einen Artillerieleutnant, am 4.5. die Florianifeier der umliegenden Feuerwehren. Am selben Tag starb der alte Herr **Bruckmüller** im Alter von 78 Jahren. Er wünschte sich ein einfaches Begräbnis, bei dem der Gesangsverein ein Lied singen sollte. Dafür spendete er dem Verein 10 Kronen, die erste Spende, die der Verein erhielt.

Er war ein Ehrenmann und ein gerader Michel. Die neue mechanische Schubleiter wurde am 5.5. bei einer Feuerwehrrübung erprobt und hat eine Länge von 14 m.

Am 7.5. war hier Viehmarkt, zum ersten Mal auf dem neuen Sportplatz. Eben traf ich am Platz Frl. **Guschlbauer**, Varietee-Sängerin aus Deutschland, mit ihrer Mutter. War meine Schülerin.

Vor Jahren sah ich sie mal, da war sie sehr hübsch. Jetzt ist kaum noch ein Drittel davon erhalten. Muss das Leben sehr genossen haben. Die Obstbäume stehen in voller Blüte und es gibt wahnsinnig viele Maikäfer.

3.6.1912

Seit Mitte Mai wachsen die Schwämme und ich habe schon einige gefunden. **Wilberg** hat die Stelle in Kienberg wieder nicht bekommen. Er ist schon ein Pechvogel. Am 11. ist hier Religionsprüfung, der Prälat von Hohenfurt kommt. Am 3.7. ist Bezirks-Lehrerkonferenz in Kaplitz und am 15. beenden wir den Unterricht. Im Mai sollte die alte Kirchenglocke durch eine elektrische ersetzt werden, aber es hat sich etwas verzögert. Die alte Turmuhr hat Siegmund **Gans** für 50 Kr. gekauft.

Die Johannesstatue in der Kapelle beim E-Werk hat der Maler **Kirchhäusl** renoviert und ein menschliches Aussehen bekommen. Aus Anlass des Namensfestes war sie mit vielen Blumen geschmückt und

žárovek. Byl to hezký pohled a velmi to pozvedlo pobožnost. Deficit roční bilance elektrárny byl 1100 korun.

Na jeho pokrytí bude zavedena daň z elektroměru, myslím 6 korun ročně za elektroměr.

K úhradě této daně budou nuceni i ti, kteří se k odběru proudu podpisem zavázali, později ho ale nevyužívali.

Většina obyvatelstva je proto rozladěna. Obviňován je „Karl“ (**Leppin**) z mnoha chyb, zejména z toho, že stavbu elektrárny provedl příliš luxusně, což téměř také odpovídá pravdě, nedá se ale již změnit.

„Karl“ jako diktátor ztrácí proto den ode dne popularitu. Také s tou železnicí zažil mnohá zklamání a zdá se, že projekt se octl v daleké budoucnosti; ne však jeho zaviněním.

Schimakovu zahradu včetně stodoly nedávno získal koupí.

Zemská školní rada schválila v podstatě zřízení filiálky školy v Kuří a Ličově. Jestli ale zemský výbor na to uvolní finance, to je otázka.

Bouřky byly doposud jen v okolí. A tak zapálil blesk v Tiché (Oppolz) selské stavení, v důsledku čehož uhořelo hodně kusů dobytka.

Zato ale přišly ještě pozdní mrazíky, které patrně škodily květu ovocných stromů.

Už nějakou dobu tu lze kvůli **Karlu L.** pozorovat opoziční stranu proti starostovi, v čele zámečník **Weilguny**. **Karl** utrpí brzy velkou prohru jako vděk.

Od nového hřbitova až daleko nahoru za chudobinec byla založená nová kaštanová

mit zahlreichen elektrischen Glühlämpchen beleuchtet. War ein schöner Anblick und hob sehr die Andacht. Die Jahresbilanz des E-Werkes ergab ein Defizit von 1100 Kr. Um das abzudecken, wird eine Zählersteuer erhoben, ich glaube 6 Kr. pro Jahr und Zähler. Auch werden jene zur Zahlung herangezogen, die sich zur Abnahme des Stromes durch ihre Unterschrift verpflichtet hatten, später aber die Benützung des Lichtes unterließen.

Ein Großteil der Bevölkerung ist deshalb missgestimmt. Man beschuldigt den „Karl“ (**Leppin**) mancher Fehler, insbesondere, dass er den Bau des E-Werkes zu luxuriös ausgeführt hätte, was auch ziemlich der Wahrheit entspricht, aber nicht mehr zu ändern ist.

„Karl“ als Diktator büßt deshalb von Tag zu Tag an Popularität ein. Auch mit der Bahnangelegenheit hat er viele Enttäuschungen erlitten, und es hat den Anschein, das Projekt ist in weite Ferne gerückt; aber nicht durch seine Schuld.

Den **Schimakgarten** sammt der Scheuer hat er vor kurzer Zeit käuflich erworben.

Der Landesschulrat hat im Prinzip die Errichtung einer Schulexpositur in Hermannschlag und Litschau bewilligt. Ob der Landesausschuss aber dafür die Geldmittel bewilligt, ist fraglich.

Gewitter gab es bisher nur in der Umgebung. So zündete ein Blitz in Oppolz ein Bauernhaus an, wobei viel Vieh umkam.

Dafür kamen noch Spätfröste, die der Obstbaumblüte vielleicht geschadet haben. Seit einiger Zeit beobachtet man wegen des **Karl L.** hier eine Oppositionspartei gegen den Bürgermeister, an der Spitze der Schlosser **Weilguny**. **Karl** wird bald eine große Niederlage als Dank kriegen.

Vom neuen Friedhof bis weit hinauf über das Armenhaus ist eine neue

alej a jednou bude skýtat stinnou procházku. Měla vlastně vést až k Zaječí hoře, ale řezník **Reindl**, jehož pozemek hraničí bezprostředně s touto silnicí, nenechal na svém pozemku stromy vysadit. Proto byly zbylé stromy vysázené na starém hřbitově a na sportovním hřišti.

Stará paní **Pichler** zemřela. Také paní **Tuschl** postonávala, už se však zotavila. Šeřík a konvalinky kvetou, všemu se daří dobře přesto, že bylo v květnu velmi chladno. Dr. **Dick** má revma a pojedje do Františkových Lázní. Obchodník **Stifter** už tam je.

27.6.1912

Slavnost slunovratu byla letos na Schellenbergu. Hudba nebyla žádná, zato tam přišla spousta lidí a bylo to povznášející. Proslov u ohně pronesl Nazi **Pils**.

2.7.1912

Od 2. do 5.7. se bude v Horní Stropnici, Dobré Vodě, Hojné Vodě a Žumberku biřmovat. Benešov je na radě až příští rok. O prázdninách bude Nazi **Pils** chodit na kurz kreslení v Chomutově (Kommotau) a **Wilberg** navštěvovat obchodnický kurz v Plzni.

Od noční bouřky na 30.6. je počasí nestálé. 29.6. byla posvěcena hasičská stříkačka v Hartunkově. Paní **Hacker** byla za kmotru. Slavnost musela být nadmíru zábavná, neboť se vychlastalo 40 hektolitrů piva.

18.7.1912

Pánu Bohu děkujeme, že jsi měl při tom maléru v Örkeny v Maďarsku tak neuvěřitelné štěstí a že jsi z toho vyšel živý (*Při zkoušce nové 15 cm polní houfnice explodovalo jedno dělo v přítomnosti arcivévody, který také nebyl zraněn, a zabilo větší počet vojáků, pozn. Burkhard Rathmann*).

Kastanienallee angelegt worden und wird einmal einen schattigen Spazierweg geben. Sollte eigentlich bis zum Hasenberg gehen, aber der Anrainer, Fleischer **Reindl**, hat auf seinem Grund die Bäume nicht setzen lassen. So wurden die übrigen Bäume am alten Friedhof und am Sportplatz gepflanzt. Die alte Frau **Pichler** ist gestorben, auch die Frau **Tuschl** kränkelte einige Zeit, hat sich aber erholt. Flieder und Maiglöckchen blühen, alles gedeiht recht gut, trotzdem es im Mai recht kühl war. Dr. **Dick** leidet an Rheuma und begibt sich nach Franzensbad, Kaufmann **Stifter** ist schon dort.

27.6.1912

Die Sonnwendfeier war heuer am Schellenberg. Musik war keine, dafür waren zahlreiche Menschen dort und die Feier war erhebend. Die Feuerrede hielt Nazi **Pils**.

2.7.1912

Vom 2.-5.7. finden in Strobnitz, Brünnl, Heilbrunn und Sonnberg Firmungen statt. Beneschau ist erst im nächsten Jahr dran. In den Ferien macht **Pils** Nazi einen Zeichenkurs in Kommotau und **Wilberg** einen kaufmännischen Kurs in Pilsen. Seit einem Gewitter in der Nacht zum 30.6. ist das Wetter unbeständig. Am 29.6. war Feuerspritzenweihe in Hardetschlag. Frau **Hacker** fungierte als Patin. Das Fest muss sehr animiert gewesen sein, denn es wurden 40 Hektoliter Bier ausgesoffen.

18.7.1912

Wir danken Gott, dass Du bei dem Unglück von Örkeny in Ungarn so ein unglaubliches Glück gehabt hast und mit dem Leben davongekommen bist (*Beim Erproben einer neuen 15cm Feldhaubitze war ein Geschütz in Gegenwart des Erzherzogs, der auch unverletzt blieb, explodiert und tötete eine größere Anzahl Soldaten, Anm. Burkhard Rathmann*).

Dne 21. slaví spolek buršáků svou 30letou existenci. Na programu: slavnostní mše svatá, oslavná řeč, odpoledne ve 3 hodiny slavnostní průvod, pak koncert na střelnici.

Na domech budou vyvěšeny prapory. Již několik dní je nádherné počasí s jedinou závadou, strašně se víří prach.

Pole vypadají dobře, příští týden by mohla začít sklizeň žita. V lese zraje velké množství borůvek a jahod, hříby ale jaksi přestaly růst.

Nedávno bylo možno zaznamenat loveckou historku.

Jeden střelec z loveckého konsorcia viděl na polích v Kuří pobíhat psa a ve své horlivosti naslepo vystřelil na to ubohé zvíře, které se náhodou schovalo pod krávu.

Střela trefila nikoli pejska, ale krávu a nedaleko ní stojícího pasáčka. Co bylo dále lze si domyslet, ...

Elektrické hodiny už jsou z poloviny tady, zítra přijde montér. Také siréna bude v pátek instalována.

26.6.1912

Siréna na kostelní věži už je, ale elektrické hodiny budou hotovy teprve za pár dní. Jakubský trh byl slabě navštívený, protože jsou žně.

Mikolasch musí 14.8. do Sarajeva a **Mayer** Hans 4.8. do Banja Luky na vojenské cvičení. Dr. **Dick** je ve Františkových lázních na léčebné kúře. Jeho zástupcem je mladý žid, dr. **Back**.

Učitelka Fanny **Schatz**l přijela domů s nervovou chorobou a její stav se stále zhoršuje. Připravovala se na zkoušku na měšťanku, přitom toho vzala na sebe příliš mnoho a přepjala své síly. Dnes ji odvezou na Steinhof. (*Měla tuberkulózu mozku a*

Am 21. feiert der Burschenbund sein 30jähriges Bestehen. Das Programm lautet: Festgottesdienst, Festrede, nachmittags 3 Uhr Festzug, danach Konzert auf der Schießstätte. Die Häuser werden beflaggt. Seit einigen Tagen ist ein wunderschönes Wetter mit nur einem Übel: ein furchtbarer Staub.

Die Felder stehen gut, nächste Woche dürfte die Kornernte beginnen. Im Walde reifen Heidelbeeren und Erdbeeren in Hülle und Fülle, nur die Herrenpilze haben ihr Wachstum fast eingestellt.

Jüngst ereignete sich ein heiteres Jagd-Geschichterl. Ein Schütze vom Jagdkonsortium sah auf den Hermannschläger Feldern einen Hund herumlaufen und in seinem Eifer schoss er blindlings auf das arme Hunderl, das sich zufällig unter einer Kuh versteckte.

Das Schrot traf nicht das Hundevieh, sondern die Kuh und den unweit davon stehenden Hüterbuben. Das Weitere lässt sich denken, ...

Die elektrische Uhr ist zur Hälfte schon da, morgen kommt der Monteur. Auch die Sirene wird am Freitag aufgestellt.

26.6.1912

Die Sirene am Kirchturm heult schon, aber die elektrische Kirchturmuhre ist erst in ein paar Tagen fertig. Der Jakobimarkt war schwach besucht, weil Kornernte ist.

Mikolasch muss am 14.8. nach Sarajewo und **Mayer** Hans am 4.8. nach Banjaluka zur Waffenübung einrücken. Dr. **Dick** ist zur Kur in Franzensbad. Sein Vertreter ist ein junger Israelit, Dr. **Back**. Die Lehrerin Fanny **Schatz**l ist nervenkrank nach Hause gekommen und ihr Zustand verschlimmert sich immer mehr. Sie bereitete sich auf die Bürgerschulprüfung vor, hat sich dabei übernommen. Heute bringen sie sie nach Steinhof. (*Sie hatte Gehirntuberkulose und ist daran gestorben, Anm. Burkhard*

zemřela na ni. Pozn. Burkhard Rathmann.)

Weidner Franz jun. rukuje 1.10. do posádkové lékárny č. 1 ve Vídni. Řezník **Müller** byl povýšen na kapitána velitele střelců a **Klinger**, pekař, do hodnosti poručíka.

5.8.1912

Mizzi (Kurek, pozn. B.R.) je zaměstnána jako provizorní učitelka druhé třídy v Německém Benešově, s bídou mzdou 800 korun ročně.

Přišlo 18 žádostí a jenom proto, že jsem s inspektorem v tak důvěrném vztahu, dostala to místo ona. Tedy jenom protekce je to hlavní.

Kolega **Wilberg** se zároveň stal provizorním učitelem 1. třídy.

Dne 4.8. zde byla dodatečná oslava 30. výročí založení buršáckého spolku, protože déšť znemožnil její konání ve vlastní slavnostní den.

Téhož dne byla v Kaplici členská schůze spolku Böhmerwaldbund. Bylo tam kolem 20 Benešováků, mezi nimi i Emil **Holzacker**. Nadšení ale neodpovídalo slavnosti.

2.8. tady byla dlouhotrvající bouře s vydatným deštěm. Škoda nebyla způsobena žádná.

Houby opět začínají růst, já se ale do lesa nedostanu, protože inspektor mi předal opisování, které musí být hotovo do konce srpna.

Jedna ruka myje druhou, a proto musím být zticha.

20.8.1912

Narozeniny císaře zde byly pojaty slavnostně. Večer dne 18.8. se tady konalo první divadelní představení. **Schimakova** bouda byla jako vždy narvaná. Včera byla na střelnici soutěž o nejlepšího střelce. První cenu získal Ämilian **Holzacker**.

Rathmann.)

Weidner Franz jun. rückt am 1.10. in die Garnisonspitals-Apotheke Nr. 1. in Wien ein. **Müller** Fleischhauer ist zum Schützenhauptmann und **Klinger**, Bäcker, zum Leutnant avanciert.

5.8.1912

Mizzi (Kurek, Anm. B.R.) ist als provisorische Lehrerin zweiter Klasse in Deutsch-Beneschau eingestellt, mit einem Hungerlohn von 800 Kr. jährlich.

18 Gesuche lagen vor, und nur durch den Umstand, dass ich mit dem Inspektor auf so vertrautem Fuße stehe, bekam sie die Stelle. Also nur Protektion ist die Hauptsache. Kollege **Wilberg** wurde gleichzeitig provisorischer Lehrer erster Klasse.

Am 4.8. war hier eine Nachfeier des 30jährigen Gründungsfestes des Burschenbundes, da der Regen den eigentlichen Festtag verhindert hatte.

Am selben Tag war in Kaplitz die Hauptversammlung des Böhmerwaldbundes. Es waren etwa 20 Beneschauer dort, darunter auch Emil **Holzacker**. Die Begeisterung war aber nicht dem Feste entsprechend.

Am 2.8. war hier ein anhaltendes Gewitter mit heftigen Regengüssen. Schaden gab es keinen.

Die Pilze fangen wieder an zu wachsen, ich komme aber nicht dazu, weil mir der Inspektor eine ziemliche Abschreiberei übergeben hat, die bis Ende August fertig sein muss. Eine Hand wäscht die andere und darum muss ich schweigen.

20.8. 1912

Der Geburtstag des Kaisers wurde hier festlich begangen. Am Abend des 18.8. war hier die erste Theatervorstellung. **Schimaks** Bude war wie immer gestopft voll. Gestern war auf der Schießstätte ein Bestschießen. Ämilian **Holzacker** erwarb

13.10.1912

Kočka nakažená vzteklinou jitří myslí. Pitvána byla černá kočka a úřední instituce konstatoval vzteklinu.

Nyní vychází najevo, že tuto kočku kousla šedá kočka, kterou nelze najít a která má mít úkryt v hájovně.

Zostřená kontumace vyvolává u majitelů psů značnou nevoli. Přesto pobíhají na náměstí psi bez košíku, ač cizí nebo přiběhli, jak jsem sám viděl.

Počasí je pěkné, ale je zima. Vesničané nemají čas, aby sklidili své polní plodiny. Hodně už toho zmrzlo. Jmenovitě ovoce a zelenina. V posledních dnech zmrzly také brambory, které byly vyhrabané a ponechány na poli.

Paní **Stifter**, vdova po mlynáři, tak přišla o 16 pytlů brambor. Listy stromů, které mrazem zčernaly, opadaly.

Krása podzimu byla ta tam a krajina dělá opuštěný dojem. Dneska bylo celé okolí sněhobílé.

Rampouchy visí ze střech jako v zimě.

Protože psaní pro školu už je skoro hotové, mohl bych tento týden začít s opisováním historie Německého Benešova.

Firma **Adler** v Chebu napsala, budou-li mapy vyvedeny jednobarevně, měl by stát tisk 500 kusů 1550 korun a 1000 kusů pak 2000 korun.

S Karlem, **Leppinem** jsem o tom ještě nemluvil. Ten má teď jiné věci v hlavě. Dne 18.10. přijde komise kvůli přehradě, a to ho připravuje o duševní klid. On by také z toho chtěl něco mít.

11. října jsme měli první zkoušku pěveckého spolku. Počet účinkujících členů

den prvního představení.

13.10.1912

Eine tollwütige Katze erregt die Gemüter. Eine schwarze Katze wurde obduziert, und das behördliche Institut konstatierte Tollwut. Nun stellt sich heraus, dass diese Katze von einer grauen Katze gebissen worden ist, die man nicht finden kann und die im Jägerhaus Unterschlupf haben soll. Die verschärfte Kuntumaz erregt bei den Hundebesitzern viel Unwillen. Trotzdem laufen Hunde ohne Maulkorb am Platz herum, allerdings fremde oder zugelaufene, wie ich selbst gesehen habe.

Das Wetter ist schön aber kalt. Die Landleute finden nicht Zeit genug, ihre Feldfrüchte einzuheimsen. Viel ist schon erfroren. Namentlich Obst und Gemüse. In den letzten Tagen sind auch Kartoffeln erfroren, die man ausgegraben und auf dem Feld liegengelassen hatte. So sind der Frau **Stifter**, Müllerswitwe, 16 Säcke Erdäpfel zugrunde gegangen. Die Blätter der Laubbäume sind vom Frost schwarz geworden und gleich abgefallen.

Die Herbstpracht war dahin und die Landschaft macht einen öden Eindruck. Heute war die ganze Umgebung schneeweiß. Eiszapfen hängen von den Dächern herab wie im Winter. Da die Schreiberei für die Schule nahezu vorbei ist, kann ich vielleicht noch in dieser Woche mit der Abschrift der Geschichte von Deutsch-Beneschau beginnen.

Die Firma **Adler** in Eger hat geschrieben, wenn die Karten einfarbig ausgeführt werden, soll der Druck von 500 St. 1550 K., von 1000 St. 2000 K. kosten.

Habe mit Karl **Leppin** noch nicht darüber gesprochen. Er hat jetzt andere Dinge im Kopfe. Am 18.10. kommt eine Kommission wegen der Talsperre, und das raubt ihm seine Gemütsruhe. Er möchte auch etwas davon haben. Am 11.10. hatten wir die erste Gesangsprobe. Die Zahl der

stoupl na 30. Zda to nadšení zůstane, na to je třeba si počkat.

Pöschko byl jmenován čestným členem. Pro masopust se počítá se zábavním večerem. Divadelní šmíra se už odporoučela. Nového nepřišlo nic. Ani nás to nemrzí.

Ämilian a zdravotník **Pils** odcestovali teprve 11.10.

Živnostenská škola dalšího vzdělávání se letos nekoná, protože bylo jen 15 učňů.

Je to vlastně škoda, protože těch 140 korun by byl příjemný přilepšení.

Schimak prodal obchodníkovi se dřevem **Oppolzerovi** další dvě lesní parcely. Podél cesty do St. Gabriely, a to od začátku tunelu u Mlýnského potoku až k soše Panny Marie. Budou brzy vymýceny.

Zůstávají tedy už jenom dva úzké pásy lesa.

Vedoucí pily by chtěl vykácené lesní pozemky koupit a opět zalesnit.

Dnes večer se tady koná rozlučkový věneček s branci a je slušně navštíven.

15.10.1912

Na dnešním Tereziánském trhu se toho moc nedělo.

28.10.1912

Začal jsem s opisováním historie Německého Benešova. Jde mi to ale pomalu, protože větní stavba je často úplně převrácená, a to mne zdržuje. Člověk nesmí ztrácet trpělivost, vlastně mě to ale těší.

Naše sousedka, paní **Huyer**, je velmi těžce nemocná a už ji byla udělena poslední svátost. Berti **Schatz** a Marie **Pascher** od pekaře **Paschera** se sebrali a odešli.

wirkenden Mitglieder ist auf 30 gestiegen. Ob der Eifer bleibt, ist abzuwarten.

Pöschko ist zum Ehrenmitglied ernannt worden. Für den Fasching ist ein Juxabend geplant. Die Theaterschmiere hat sich schon empfohlen. Neues ist nicht nachgekommen. Tut uns auch nicht leid.

Ämilian und der Mediziner **Pils** sind am 11.10. erst abgereist. Gewerbliche Fortbildungsschule ist heuer keine, da nur 15 Lehrlinge vorhanden waren. Ist eigentlich schade darum, denn die 140 Kronen wären eine hübsche Zuluße gewesen.

Zwei weitere Waldparzellen sind von **Schimak** an den Holzhändler **Oppolzer** verkauft worden. Entlang des Weges nach St. Gabriela und zwar vom Anfang des Mühlbachtunnels bis zur Marienstatue. Werden demnächst abgeholzt. Es bleiben somit nur noch zwei schmale Waldstreifen übrig. Der Sägeleiter möchte die abgeholzten Waldkomplexe ankaufen und wieder aufforsten.

Heute Abend ist hier ein Abschieds-Rekrutenkränzchen mit guter Beteiligung.

15.10.1912

Heute war Theresienmarkt, war aber nicht viel los.

28.10.1912

Ich habe mit dem Abschreiben der Geschichte Deutsch-Beneschau begonnen, komme aber nur langsam voran, da der oft sehr verdrehte Satzbau mich lange aufhält. Man darf die Geduld nicht verlieren, aber es macht Freude.

Unsere Nachbarin, die Frau **Huyer**, ist sehr schwer krank und auch schon versehen worden. Der Berti **Schatzl** und die **Pascher** Marie vom Bäcker **Pascher** sind auf und davon. Die Mutter der Marie und nicht

Mariina matka a v nemenší míře holky obchodníka **Paschera**, jedna bigotnější než ta druhá, jí dělaly peklo a na svátek sv. Václava se rozhodli, že půjdou do světa.

Bez velkého přemýšlení vedla jejich cesta nejdříve do Štýrského Hradce a Lince, pak zakotvily v Mnichově. Nehodlají se vrátit nijak brzy. Starý **Schatzl** se svého **Bertiho** statečně zastává, to se mi velmi líbilo.

Přehradní komise se vyslovila pro stavbu přehrady v okolí města, protože si od toho slibuje větší užitek a nezbytně nutnou ochranu proti povodni.

Z projektů ve Velíšce (Wölschko), Meziříčí (Uretschlag), Radčicích (Radinetschlag, Terčí Vsi, dnes Pohorské Vsi (Theresiendorf) a Pohoří (Buchers), nebylo nic.

Já se stavby přehrady a železnice asi sotva dočkám, ale počáteční úspěch mě docela těší. Předtím se zájemci sešli na jednání, a přitom měl kolega **Hacker** zaujmout zvláštní stanovisko.

Bylo mu řečeno, že jeho názory jsou přímo škodlivé. Teď právě je v opozici a využívá každé příležitosti, aby se mohl hádat, zejména s **Leppinem**, kterému jeho úspěchy nepřeje.

V příštích obecních volbách už nebude zvolen, to už je jisté, navzdory svému pletichářství a svým penězům.

Zákaz volného pobíhání psů a koček platí stále ještě a **kaplický ras** pilně obchází a nemilosrdně chytá všechno, zejména ve vsích a na samotách, kde to lidé neberou tak akorát.

Nedávno takto načpal pár hafanů

minder die Kaufmann **Pascher** Fräulein, eine bigotter als die andere, haben dem Mädels die Hölle heiß gemacht und am Wenzels-Feiertag fasten sie den Entschluss, in die Welt zu gehen.

Ohne zu überlegen führte sie ihr Weg zuerst nach Graz und Linz, dann landeten sie in München. Sie wollen nicht sobald zurückkommen. Der alte **Schatzl** nimmt sehr wacker Partei für seinen Berti, das hat mir sehr gefallen.

Die Stauseekommission hat sich für den Bau der Talsperre im Weichbild der Stadt ausgesprochen, da sie sich davon einen größeren Nutzeffekt und den dringend notwendigen Hochwasserschutz versprechen. Aus den Projekten in Wölschko, Uretschlag, Radinetschlag, Theresiendorf und Buchers ist nichts geworden.

Ich werde den Bau der Talsperre und der Eisenbahn wohl kaum erleben, aber der Anfangserfolg freut mich doch. Zuvor hielten die Interessenten eine Besprechung ab und dabei soll Kollege **Hacker** einen sonderbaren Standpunkt eingenommen haben.

Man sagte ihm, dass seine Ansichten geradezu schädigen. Er ist jetzt eben in der Opposition und benutzt jede Gelegenheit, um sich reiben zu können, namentlich mit **Leppin**, dem er seine Erfolge missgönnt.

Wird bei der nächsten Gemeindewahl vor die Tür gesetzt werden, das ist schon gewiss, trotz seiner Schliche und Geldmittel.

Die Hunde- und Katzen-Kontumaz besteht noch immer und der **Kaplitzer Abdecker** geht fleißig herum und fängt unbarmherzig alles zusammen, namentlich in den Dörfern und Einschichten, wo die Leute es nicht so genau nehmen.

So hat er unlängst einige Köter in

v Nových Hamrech (Neuhammer), mezi nimi také tu **Gossenbauerovu** bestii, která mě v létě tak rozzlobila.

Z mé třídy je jedna dívka, Marie **Willinger** z Dluhoště (Ottenschlag), v Pasteurově ústavě ve Vídni. Kočka ji kousla do ústního koutku a přišlo se na to teprve později.

9.11.1912

Opisováním tvé historie se zabývám každou volnou půlhodinu. Samozřejmě nejvíce ve dnech, kdy není vyučování, a proto to jde poměrně rychle kupředu.

Kdybych ty věty nemusel předtím číst a všelijak měnit, šlo by to ještě rychleji.

Někdy jsi udělal dost hloupých chyb a některé věty jsou tak dlouhé a bombastické, že úplně uniká smysl. Slovo „již“ jsi použil na jednom listě 32x.

Kolega **Wilberg** se pravděpodobně stane definitivním učitelem II. třídy v Benešově. Kolegyně Abine **Scholl** bude na svou žádost přeložena do Nových Hradů (Grazen) a stane se tam pravděpodobně definitivní učitelkou II. třídy. Její milostný román s **Nazim** musí skončit. Její matka nepřipouští, že budou mít svatbu a Nazi udržuje ten milostný poměr způsobem vyvolávajícím zlobu, ačkoliv byl postaven před alternativu. Nyní tedy přichází řešení. **Nazi** je den ode dne nevrlejší a nesnesitelnější, především když ona u toho není.

Zdá se, že se paní **Hujer**, jejíž smrt se čekala každým dnem, zotavuje. Má se však jednat jen o chvilkové zlepšení.

Hospodský **Gangl** (Spinnwirt) koupil vedlejší dům ožraly klempíře **Klementa** za 3500 korun a zřídí tam filiálku svých šicích strojů, jízdních kol atd.

Neuhammer erwischt, darunter auch das Mistvieh vom **Gossenbauer**, das mich im Sommer so geärgert hat.

Aus meiner Klasse ist ein Mädchen, die Marie **Willinger** aus Ottenschlag, im Pasteur-Institut in Wien. Die Katze hat sie in den Mundwinkel gebissen und man ist erst später darauf gekommen.

9.11.1912

Zum Abschreiben deiner Geschichte bin ich jede freie halbe Stunde tätig. Selbstverständlich am meisten in den Ferialtagen und darum schreitet die Sache ziemlich vorwärts. Müsste ich die Sätze nicht vorher lesen und vielfach umändern, ginge die Sache noch viel schneller. Mitunter sind dir recht arge Fehler unterlaufen und manche Sätze sind so lang und schwulstig, dass man den Sinn gar nicht fassen kann. Das Wort „bereits“ hast du auf einer Bogenseite 32-mal angewendet.

Kollege **Wilberg** wird voraussichtlich definitiver Lehrer II. Klasse in Beneschau werden. Kollegin Albine **Scholl** wird auf ihren Wunsch nach Grazen versetzt und dort möglicherweise definitiv werden als Lehrerin II. Klasse. Ihre Liebesgeschichte mit dem **Nazi** muss ein Ende nehmen. Ihre Mutter gibt es nicht zu, dass sie heiraten und der **Nazi** unterhält das G'spusi in Ärgernis-erregender Weise fort, trotzdem man ihn vor eine Alternative gestellt hatte. Nun kommt also die Lösung. Der **Nazi** wird täglich mürrischer und ungenießbarer, namentlich, wenn „sie“ nicht dabei ist.

Die Frau **Hujer**, deren Ableben man jeden Augenblick erwartet hatte, scheint sich zu erholen. Allerdings soll es nur eine momentane Besserung sein. Der Spinnwirt **Gangl** hat das Haus des versoffenen Spenglers **Klement** nebenan um 3500 Kronen gekauft und wird dort eine Niederlage seiner Nähmaschinen, Fahrräder usw. errichten.

Před domem vytvoří růžovou zahrádku, v místech, kde se předtím nacházelo voňavé hnojiště. Jednotřídní obecná škola v Černém Údolí se v letošním školním roce stane dvoutřídní.

Teprve nedávno se po dlouhé, dlouhé době přišlo na to, že tato vesnice nepatří k obci Terčí Ves (dnes Pohorská Ves, pozn.překl.), nýbrž k obci Stará Huť (Althütten). Dosavadní školní budova se rozšiřuje. Děti z Malého Jindřichova (Klein Heinrichschlag), Klepné (Kleppen), Holandu (Holland) a také Černého Údolí (Schwarzthal) (Benešovská část) až k novým Hamrům (Neuhammer) tam budou přiškoleny. Bude to úleva pro Benešov.

Okresní zvěrolékař **Mayer** v Kaplici byl přeložen do Žlutic v západních Čechách (Luditz).

Ríká se, že záležitost s tou vzteklou kočkou v Benešově by toho mohla být příčinou. Možná! Všechny osoby, které musely cestovat do Pasteurova ústavu ve Vídni, jsou zase zpátky.

Máme tady velmi studenou zimu s velkým množstvím sněhu a zdá se, že to tak zůstane. Sněhová vrstva je 20 až 30 cm vysoká. Několik dní sáňkovalo všechno na náměstí, pak to ale otcové města zakázali a nyní je opět klid.

Kolega **Hacker** se pokouší o lyžování. Doprava mezi Novými Hrady a Kaplicí zprostředkovávají sáně. Když chladu bude takto přibývat, budou z nás v lednu rampouchy. Tak brzký příchod zimy jsem ještě nezažil.

Při návratu našeho řídícího učitele z Prachatic dne 3.11. měl nepříjemný zážitek. Objednal vůz Christiana **Mayera** na nádraží a jel s ním přes Kaplici a Blansko domů.

Před Hradištěm se vůz v půli rozlomil. Bylo 6 hodin večer a poměrně tma.

Vor dem Haus legt er einen Rosengarten an, wo vorher der duftende Düngerhaufen war. Die einklassige Volksschule in Schwarzthal wird im heurigen Schuljahr zweiklassig werden.

Erst seit kurzem ist man nach langer, langer Zeit darauf gekommen, dass dieses Dorf nicht zur Gemeinde Theresiendorf, sondern zur Gemeinde Althütten gehört. Das bisherige Schulgebäude wird erweitert.

Die Kinder von Klein-Heinrichschlag, Kleppen, Holland und auch Schwarzthal (Beneschauer Teil) bis Neuhammer werden dort eingeschult. Eine Entlastung für Beneschau.

Bezirkstierarzt **Mayer** in Kaplitz ist nach Luditz (heute Žlutice in Westböhmen, Anm.B.R.) versetzt worden. Man meint, dass die Sache mit der tollwütigen Katze in Beneschau die Ursache seiner Versetzung sei. Möglich schon! Alle Personen, die in das Pasteur-Institut nach Wien reisen mussten, sind wieder zurückgekommen.

Ein bitterkalter und schneereicher Winter hat sich bei uns eingestellt und es scheint, dass es so bleibt. Der Schnee liegt 20 bis 30 cm hoch. Einige Tage rodelte alles am Platz, doch dann verboten es die Stadtväter und es ist wieder Ruhe.

Kollege **Hacker** versucht sich im Skilaufen. Den Verkehr zwischen Gratzen und Kaplitz vermitteln Schlitten. Wenn die Kälte so zunimmt, werden wir im Jänner zu Eiszapfen. So einen frühen Wintereinbruch habe ich noch nie erlebt.

Bei der Rückkehr unseres Oberlehrers aus Prachatitz am 3.11. passierte ihm etwas Unangenehmes. Er hatte den Wagen des Christian **Mayer** zur Bahnstation bestellt und fuhr mit ihm über Kaplitz und Pflanzen nach Hause. Vor Radischen brach der Wagen mitten auseinander. Es war 6 Uhr abends und schon ziemlich dunkel.

V Hradišti se musel poohlédnout po nějakém voze. To trvalo 2 hodiny.

Kočár nebyl k sehnání, takže se musel spokojit s žebříňákem a dorazil do Benešova až teprve v půl desáté večer.

Tomu se říká smůla! To nejkrásnější na tom je, že ten zlomený vůz leží v Hradišti ještě dnes.

To je to **Mayerovo** vzorné hospodaření.

Protože si tamní farář zranil nohu, slouží v Pohoří (Buchers) kaplan **Havel**. Má oře, který se bojí vody.

Když jel v těchto dnech duchovní navštívit nemocného, kůň se před rybníkem prudce zarazil a milý tlustý kaplan v kožichu zabalený, spadl do rybníka a byl by se skoro utopil.

Hned po tom byl z Pohoří odvolán a na jeho místo pak přišel malontský kaplan. Měl z toho velkou radost.

Malontský farář chlastá jako prase, brzy by mohl dosáhnout „delirium clemens“, ach ... tremens“; je mu teprve 35 let a jmenuje se **Kohout**. Hodí se do Malont (Meinetschlag).

25.11.1912

Sestra policisty **Klentzkyho** jménem Anna, navštěvovala samaritánský kurz ve Vídni a odcestovala v těchto dnech se skupinou sanitářů do krizové oblasti na srbské hranici.

Na svátek sv. Cecílie uspořádal ředitel **Weidner** pro sboru kostela večeři.

Bylo to 6 dam a 6 pánů, jakož i šlapač měchů (kalkant) **Kölbl**.

Jídlo, jelení pečeně s knedlíky, bylo vynikající, ale zábava se rovnala nule. Sám **Nazi** byl velenudný.

Er musste sich in Radischen nach einem Wagen umschauen. Das dauerte 2 Stunden. Eine Kutsche war nicht aufzutreiben, so musste er mit einem Leiterwagen Vorlieb nehmen und kam erst um ½ 10 Uhr abends in Beneschau an.

Das heißt doch Pech! Das Schönste dabei ist, dass der zerbrochene Wagen heute noch in Radischen liegt. Das ist die **Mayer**'sche Musterwirtschaft.

Da sich der dortige Pfarrer den Fuß verletzt hat, macht Kaplan **Havel** in Buchers den Dienst. Er hat ein Ross, das ist wasserscheu. Als er dieser Tage zu einem Kranken fuhr, scheute das Pferd vor einem Teich, und der liebe, dicke Kaplan, in Pelz eingewickelt, fiel in den Teich und wäre bald ertrunken.

Gleich darauf wurde er von Buchers abgerufen und der Meinetschläger Kaplan kam an seine Stelle. Er war darüber sehr froh.

Der Meinetschläger Pfarrer säuft wie ein Schwein, soll auch schon bereits „delirium clemens“, ah ... „tremens“ haben; ist erst 35 Jahre alt und heißt **Kohout**. Passt nach Meinetschlag.

25.11.1912

Die Schwester des Polizeimannes **Klentzky**, mit Namen Anna, hat den Samariter-Kurs in Wien frequentiert und ist diese Tage mit einer Sanitäts-Kolonie ins Krisengebiet an der serbischen Grenze abgereist. Am Cäcilientag gab Direktor **Weidner** dem Kirchenchorpersonal ein Abendessen.

Es waren 6 Damen und 6 Herren, sowie der Balkentreter **Kölbl**.

Das Essen, Hirschbraten mit Knödel, war vorzüglich, aber die Unterhaltung gleich Null. Selbst der **Nazi** war urfad.

Weilgunyho hostinec má nového pachtýře, jakéhosi pana **Brunnera** z Malont. Jeho žena hraje zkušenou rukou každou sobotu večer na klavír, má to atmosféru šramlu, aby nalákala hosty. Jaká je návštěva, to mi není známo.

V Benešově jsou psi zabíjeni, jeden za druhým. Protože není žádná naděje, že kontumace (jejich volné pobíhání) skončí.

V neděli **24.11.** byl v lese na Tomášově hoře (Thomasberg) hon na lišku s naháňkou. Výsledek nula.

5.12.1912

Dne **1.12.** byla ve **Weilgunyho** hostinci Mikulášská slavnost se smyčcovým koncertem, předneseným malontským hudebním souborem. V 11 hodin v noci přišel Mikuláš s čertem a rozpoutala se velká zábava.

Nový nájemce se jmenuje **Brunner** a má pohlednou ženu, která hraje dobře na klavír a pěkně zpívá. Nová konkurence pro naše hospodské, nebude to ale na dlouho.

V měšťanském lese je dnes velký hon. Smějí se střílet jen srnci. Účastní se hodně benešovských myslivců. Tato lovecká zábava končí v Žofínském zámku.

Obuvník Alois **Dworschak** předá brzy svůj obchod svému českému tovaryši, statný nacionalista je opět příčinou toho, že čechizace zase pokračuje dál.

Čistokrevný pes Moritze **Rescha**, účetního u **Pryma**, byl kvůli podezření na vzteklinu zabit. Vídeňský Pasteurův ústav potvrdil vzteklinu. Tím je zákaz volného pobíhání psů a koček prodloužen o šest týdnů a zostřen. K lítosti všech majitelů psů.

Ohledně kůže psa došlo k hádce mezi paní **Ludatschka** a strážníkem četníků. Oba z ní chtěli udělat předložku před postel.

Im **Weilguny**-Gasthaus ist ein neuer Pächter, ein Herr **Brunner** aus Meinetschlag. Seine Frau schlägt mit kundiger Hand jeden Samstag-Abend das Klavier, ein Schrammel-Konzert, um die Gäste anzulocken. Wie der Besuch ist, ist mir nicht bekannt.

In Beneschau werden die Hunde einer nach dem anderen getötet, da keine Aussicht besteht, dass die Kontumaz ein Ende findet.

Sonntag, **24.11.** war im Thomasbergwalde Fuchsjagd mit Treiben. Resultat Null.

5.12.1912

Am **1.12.** war im Gasthaus **Weilguny** eine Nikolofeier mit einem Streichkonzert der Meinetschläger Musikkapelle.

Um 11 Uhr nachts kam der Nikolo mit dem Krampus und da gab es viel zu lachen.

Der neue Gasthauspächter heißt **Brunner** und hat eine hübsche, klavierkundige und singende Gattin. Eine neue Konkurrenz für unsere Wirte, wird aber nicht von Dauer sein.

Im Bürgerwald ist heute große Jagd. Es dürfen nur Böcke geschossen werden. Viele Beneschauer Jäger machen mit. Der Abschluss findet im Sofienschloss statt.

Der Schuhmacher Alois **Dworschak** übergibt demnächst sein Geschäft seinem tschechischen Gesellen, ein strammer Nationaler ist wieder die Ursache, dass die Tschechisierung weiter vorschreitet.

Der edelrassige Hund vom Moritz **Resch**, Buchhalter beim **Prym**, ist als wutverdächtig umgebracht worden. Das Wiener Institut hat die Tollwut bestätigt. Dadurch ist die Kontumaz um sechs Wochen verlängert und verschärft worden, zum Leidwesen aller Hundebesitzer. Um das Fell des Hundes entstand ein Streit zwischen Frau **Ludatschka** und dem Gendarmerie-Wachtmeister. Beide wollten

Jednomu to slíbil **Moritz**, druhému starý **Resch**.

Na konec ji nedostal žádný z nich, neboť mrtvé tělo muselo být zahrabáno i s kůží. Také **Anderlův** Schneck byl utracen, protože občas utekl z domu. Kromě toho za to musel **Anderl** ještě zaplatit 5 korun pokuty.

Dnes, když jsme šli do St. Gabriely, letěl směrem od Schellenbergu vojenský horkovzdušný balón velmi nízko nad námi.

V koši vyzdobeném černo-žlutými vlajkami, byli dva důstojníci, kteří se nás ptali, zda je to zde Benešov.

Pak vyhodili písek a vítr je odnesl ve směru střelnice.

Přepis z originálu rukopisu: Rosi Rathmann (roz. Hoffelner) a Burkhard Rathmann; text poskytl Willi Sonnberger, Linz, původně pocházející z Německého Benešova (dnes Benešov nad Černou), nar. 12.1.1929 (rodiče: Karl a Anna Sonnberger, roz. Hoffelner) a František Opelka, Kaplice, původně z Benešova n.Č.

překlad do češtiny: Helga Grimmová, Třeboň, spolupráce Bernhard Riepl, Kaplice

davon einen Bettvorleger machen. Dem einen versprach es der **Moritz**, dem anderen der alte **Resch**.

Zum Schluss bekamen es beide nicht, denn der Kadaver musste mit Haut und Haaren vergraben werden. Auch **Anderls** Schneck ist abgemurkst worden, weil er öfters vom Haus fortlief. Nebstbei musste **Anderl** noch 5 Kronen Strafe dafür bezahlen.

Heute flog, wie wir nach St. Gabriela gingen, ein Militär-Luftballon ganz niedrig, vom Schellenberg kommend, über uns hinweg.

Im mit schwarz-gelben Fahnen geschmückten Korb waren zwei Offiziere, die uns fragten, ob das Beneschau wäre.

Dann warfen sie Sand ab und schwebten in Richtung Schießstätte davon.

Transkription aus dem handschriftlichen Original: Rosi Rathmann (geb. Hoffelner) und Burkhard Rathmann, zur Verfügung gestellt: Willi Sonnberger, Linz, ursprünglich aus D.-Beneschau, geb. am 12.1.1929 (Eltern: Karl und Anna Sonnberger, geb. Hoffelner) und František Opelka, Kaplice, ursprünglich aus Benešov n.Č.